

Malomocenství je nemoc, která se projeví, když oslabený organismus zaplaví tzv. sapotoxiny. Tyto jedovaté látky jsou obsaženy ve zkažené rybí potravě, v kookolu a částečně také v taru. Právě rostliny taru používali staří Izraelci ve své kuchyni poměrně hojně. Listy se přidávají do salátů, dělá se z nich špenát, hlízy pak mají mírně nasládlou, oříškovou chuť. Tvarem připomínají brambory, musí být dobře uvažené a pak se z nich připravuje kaše. Tar patří mezi nejstarší zemědělské plodiny. Dokonce je považován za jednu z prvních pěstovaných rostlin v lidské historii.

Pod názvem malomocenství se často ukrývaly jiné, zdaleka ne tak závažné kožní nemoci. Proto i podle knihy Leviticus se takto nemocní lidé pravidelně ukazovali knězi a ten je podle stavu onemocnění posílal do izolace většinou na sedm dní.

Člověk stížený pravým malomocenstvím – leprou mohl žít ještě dvacet i více let. Žil, ale společensky a nábožensky byl mrtvý. Byl vyloučen ze společnosti, od náboženského kultu, od rodiny. Musel přebývat na opuštěných místech – mimo tábor či město, chodit v roztržených šatech, když se k němu přiblížil člověk, nemocný musel hlasitě opakovaně volat – nečistý, nečistý.

Malomocenství bylo všeobecně považováno za tak strašnou věc, že uzdravit z něho bylo stejné, jako vzkřísit z mrtvých. A to mohl jedině Bůh.

Rabínská tradice považovala malomocenství za důsledek hříchu. Podle ní člověk zhřešil a pak se to navenek projevilo – byl Bohem potrestán. My dnes už víme, že to tak není a žádná nemoc nebyla a není Boží trest za hřích.

Bible však není kronika historických událostí, nejde jí o to, sdělit nám, že existovalo malomocenství a bylo strašné, ale je to kniha s obrovským přesahem, která vede člověka každé doby k zamyšlení nad světem, životem, nad sebou samým.

Malomocných bylo hodně, většinou se skrývali, nechtěli, aby je někdo viděl, často se styděli za své nemoci zohavené tělo. Ale tento jeden jediný člověk z našeho dnešního evangelia přišel až k Ježíšovi. Překonal sám sebe, zviditelnil se, dal najevo, že potřebuje pomoc. Přišel na kolenu.

My to v naší církvi moc nemáme – modlit se na kolenou. Možná však právě odtud, z tohoto místa Bible dávní církevní otcové převzali, že pokud člověk prosí o uzdravení, o pomoc – měl by přitom klečct. Vzdává tak Ježíšovi Božskou úctu, uznává, že skrze Ježíše působí sám Bůh.

Malomocný neprosil, nedotýkal se Ježíše (jako to máme jinde v Písmu), neříkal – uzdrav mě, prosím poruč. Říká: „Chceš-li – můžeš.“ Projevuje obrovskou důvěru v Boží moc a v Boží dobrotu.

Je zajímavé, že na rozdíl od jiných částí evangelia se v tomto příběhu neobjevuje žádné jméno, konkrétní místo ani doba. Vždycky říkáme, že když je v Bibli někdo jmenován, je důležitý. Cožpak tento nemocný člověk důležitý není?

Možná je to tím, že ten malomocný jsem já, místo je tady a čas je teď. Všichni jsme hříšní, ale ne všichni jsme ochotni prosit veřejně Pána o slitování.

Lidé někdy vnímají soucit negativně. Říkají: „O žádný soucit nestojím.“ Proč? Protože projevení soucitu může i ponížit. Něco jako – chudáčku malý, jsi jiný, nemocný, nemůžeš konkurovat ostatním... Je to takové politování, které ještě více vysune člověka z okruhu druhých, kam by rád patřil. Člověk je ve vyjádření soucitu často neohrabaný.

Boží slitování, Boží soucit je jiný než lidský. Ježíš chápe toho člověka, vidí do jeho traumat a bolestí. Přijímá ho takového, jaký je. Pro Ježíše není problém, přijmout nás takové, jací jsme, se vším, co utváří náš život.

Když má někdo s námi opravdu slitování, je ochotný nést s námi tak trochu náš úděl. Je ochotný s námi být. Třeba podstoupit nějaké riziko, vydržet únavu. Ne jen, že řekne pár vět v době, kdy jemu se to hodí a pak si jde zase po svých.

Ježíš se skrze soucit ztotožnil s tím potřebným. Bere na sebe všechno, co člověka trápí. On ten hřích nevyhání nějakou šarlatánkou energií, ale bere ho na sebe. Nám je odpuštěno, ale hřích zůstává na Kristu a pro ten nakonec umírá.

Ježíš se člověka dotkl – je to projev sounáležitosti. Dotknout se malomocných, znamenalo, sám se stát malomocným. Být vyloučen ze společnosti – jít na opuštěné místo.

Četli jsme, že Ježíš zůstal venku na opuštěných místech. Ano, zůstal mimo město, protože lidé viděli, že dokáže doopravdy uzdravovat a neustále to po něm chtěli. Dnes bychom asi řekli, že ho až neúnosně obtěžovali ve dne i v noci, a tak, když potřeboval také trochu soukromí, musel odejít pryč. Lidé ho považovali za divotvůrce, ale On nechtěl slávu, která by mu znemožnila vykonat Otcovu vůli.

Obrazně si však také můžeme představit, že si Ježíš a malomocný vyměnili místo. Tato výměna se děje pokaždé, když k Pánu přicházíme a prosíme o odpuštění.

Chceme-li se s Ježíšem setkat, musíme přijmout to, co je pro nás těžké i to, že jsme hříšníci a s tím pak k němu přijít. „Chceš-li, Bože, můžeš mi pomoci.“ Naše víra nás ujišťuje, že Pán pro nás cestu najde. Amen.

/Slovo na neděli 11. 2. 2024 Dana Kalivodová/